

ישראל חופשית

שדרות שאול המלך 39, תל אביב-יפו
ע"י ב"כ עוה"ד חגי קלעי ו/או עדיה שיינוולד
קלעי, רוזן ושות' משרד עורכי דין
מרח' מזא"ה 22 תל אביב-יפו
טלפון: 03-9070770; פקס: 03-9070771
דוא"ל: office@kalai-rosen.com

העותרת

נ ג ד

1. משרד הבריאות

2. שר הבריאות

ע"י ב"כ עו"ד מפרקליטות המדינה
משרד המשפטים
מרח' צלאח א-דין 29, ירושלים 9181
טלפון: 073-3925233; פקס: 02-6467011

3. לניאדו מרכז רפואי צאנז

דברי חיים 16, קריית צאנז נתניה, ישראל 4244916
טלפון: 09-8609263; פקס: 332-900-6330
דוא"ל: nadav@laniado.org.il

המשיבים

תגובה מטעם משרד הבריאות

1. בהתאם להחלטת בית המשפט הנכבד (כב' השופט עמית) מיום 4.4.23, מוגשת בזאת תגובה מקדמית מטעם המשיבים 1-2 (לעיל ולהלן: **משרד הבריאות**) לעתירה שבכותרת.
2. עניינה של העתירה בבקשה לסעדים שונים הנוגעים לאופן יישומו של חוק זכויות החולה (תיקון מס' 13), התשפ"ג-2023 (להלן: **תיקון מס' 13**; ו-**החוק**), אשר פורסם ביום 29.3.23, והמעניק, בהתאם לתנאים הקבועים בסעיף 9 לחוק, סמכות שברשות למנהל בית חולים לקבוע הוראות בדבר איסור או הגבלה של הכנסת חמץ למבנה בית החולים, לשם שמירה על כשרות לפסח עבור המטופלים המאושפזים בו.
3. במסגרת העתירה התבקש בית המשפט הנכבד על-ידי העותרת, להורות למשרד הבריאות להנחות את בתי החולים "בהתאם להוראות סעיף 9 לחוק זכויות החולה, כי סמכותם לקבוע מדיניות בדבר הכנסת חמץ לבית החולים מוגבלת ואינה כוללת סמכות לבצע חיפוש בחפצי באי בית החולים, סמכות ליטול מיטלטלין של הבאים בשערי בית החולים או סמכות למנוע כניסה של אדם לבית החולים בשל חשד כי הוא נושא חמץ".

עוד התבקש בית המשפט הנכבד להורות למשרד הבריאות: "להורות לאלתר למשיב 3 לחדול מביצוע חיפוש בחפצי באי בית החולים, לחדול מנטילת מיטלטלין של הבאים בשערי בית החולים ולחדול ממניעת כניסה של אדם לבית החולים בשל חשד כי הוא נושא חמץ";

כן התבקש מבית המשפט הנכבד לקבוע באשר להחלטת המשיב 3 כי:

- "א. המשיב 3 אינו מוסמך לבצע חיפוש בחפצים של הבאים בשערי בית החולים (לרבות עובדים, מטופלים ומבקרים), במישרין או בעקיפין, לרבות באמצעות עובדי בית החולים או עודי אבטחה;
- ב. המשיב 3 אינו מוסמך ליטול מהבאים בשערי בית החולים חפצים פרטיים שלהם;
- ג. המשיב 3 אינו מוסמך למנוע מהבאים בשערי בית החולים כניסה לבית החולים בשל נשיאת מזון בתקופת הפסח, או בשל חשד לנשיאת חמץ."

ועוד התבקש לקבוע "כי החלטת המשיב 3 לקבוע מדיניות המגבילה הכנסת מזון בכלל לבית החולים בטלה"; וכי "המשיבים הפרו את הצו המוחלט שניתן בבג"ץ 1550/18 עמותת הפורום החילוני נ' שר הבריאות (30.04.2020)".

בד בבד עם העתירה, התבקשו גם צווי ביניים המבוקשים כולם כלפי המשיב 3 בלבד, ולא כלפי משרד הבריאות.

4. עמדת משרד הבריאות היא כי דין העתירה בכל הנוגע למשרד הבריאות – להידחות, הכל כפי שיפורט להלן.

הרקע הדרוש לעניין

5. ביום 30.4.20 ניתן פסק הדין בבג"ץ 1550/18 **עמותת הפורום החילוני נ' שר הבריאות** (להלן: **עניין הפורום החילוני**), אשר עסק בשתי עתירות שהדיון בהן אוחד ושהוגשו כנגד המדיניות שנהגה בבתי חולים ברחבי הארץ במהלך חג הפסח, אשר הגבילה הכנסת מזון לשטחי בתי החולים.

בתמצית, בפסק הדין התקבלה העתירה בדעת רוב של כב' השופט (כתוארו אז) פוגלמן וכב' השופט גרוסקופף כנגד דעתו החולקת של כב' השופט (כתוארו אז) הנדל, ונקבע כי אין לבתי חולים בישראל **סמכות** לאסור על הנכנסים בשעריהם להכניס מזון לתוך מתחם בית החולים במהלך חג הפסח, וכי בהעדר סמכות כאמור אין בידי מאבטחים בבתי החולים סמכות לבצע חיפוש מזון בכלי באי בית החולים או לפנות לבאי בית החולים בכל הערה, הנחיה או הסבת תשומת לב בנוגע להכנסת מזון במהלך חג הפסח.

6. בית המשפט הנכבד ניתח במסגרת פסק הדין **בעניין הפורום החילוני** את הפגיעה החוקתית הנגרמת כתוצאה מאיסור או הגבלה על הכנסת מזון לשטחי בתי החולים. בית המשפט הנכבד קבע כי מדובר בפגיעה ניכרת בזכויות יסוד מן המעלה הראשונה, ועל כן קבע כי על רקע מעמדן של הזכויות החוקתיות הנפגעות כתוצאה מהגבלה על הכנסת מזון לשטח בית החולים, מתחייבת הסמכה מפורשת לקבוע הגבלות כאמור; וכי הגבלות אלה נדרשות לעמוד באמות המידה המקובלות ביחס למקרים של פגיעה בזכויות חוקתיות. וכך נקבע בסעיף 65 לפסק דינו של כב' השופט (כתוארו אז) פוגלמן, כדלקמן:

65" הנה כי כן, הנהלות בתי החולים לא הצביעו על הסמכה ברורה ומפורשת – לא בגדרי סעיף 9 לחוק זכויות החולה ולא בגדרי דברי חקיקה אחרים – לאסור על הכנסת מזון לשטחי בתי החולים מטעמי דת. בהינתן מעמדן החוקתי של הזכויות הנפגעות מהפרקטיקה האמורה, דרישת ההסמכה המפורשת מחייבת כי תינתן לרשות המינהלית הרשאה ברורה בחוק המסמך, הקובעת אמות מידה כלליות למאפיינים המהותיים של הפגיעה המותרת (עניין המפקד הלאומי, בעמ' 823). הסמכה כאמור לא נמצאה והסמכות הכללית הנתונה למנהלי בתי החולים להסדיר את נושא קבלת המבקרים לא יכולה ללמד, במפורש או במשתמע, על הסמכה לפגוע בזכויות יסוד מן השורה הראשונה, בעוצמה ניכרת (מה גם שאין בה כדי לעגן את הסמכות להגבלת הכנסת המזון על ידי עובדי בית החולים והסטודנטים הלומדים במתקניו, גם אם הפגיעה בזכויותיהם אינה באותה עוצמה כבעניינם של המטופלים; עניין מנאע, בעמ' 498; בג"ץ 3424/90 איגוד העיתונאים היומיים בישראל נ' שר החינוך והתרבות, פ"ד מה(2)

24 (1991); ברק-ארז, בעמ' 106-107). זאת ועוד, כפי שצינו, הסדרת סמכותם של בתי החולים לאסור את הכנסת המזון לחדרי המטופלים (בדרך של איסור על הכנסתו לשטח בית החולים כולו) כרוכה בשאלות מורכבות של דין ומדיניות והסדרת המתח בין עיצוב המרחב הציבורי לבין הגבלת חירותו של אדם לנהוג במרחב האישי שלו על פי ראות עיניו והשקפת עולמו [ההדגשה הוספה – הח"מ].

בית המשפט הנכבד המשיך וקבע, כי שיקולים שאובים ממצוות הדת מצויים מחוץ לתחום שיקוליהן של רשויות על פי דין, אלא אם קבע המחוקק הראשי אחרת:

"כמבואר לעיל, יסודו של האיסור שהנהיגו בתי החולים על הכנסת מזון בחג הפסח לשטחי בית החולים בשיקולים שאובים ממצוות הדת, ורק בהם. שיקולים מעין אלה מצויים מחוץ לתחום שיקוליהן של רשויות על פי הדין, אלא אם קבע המחוקק הראשי אחרת (עניין מיטראל, בעמ' 507. כעולה מדברינו עד כה – קביעה כאמור אין בנמצא, ועל כן גם במונן זה פועלות הנהלות בתי החולים בחוסר סמכות. ובלשונו היפה של השופט (כתוארו אז) מ' חשין בענין חורב, "המערכת הדתית אינה בת-פועל במשפט המדינה, וציוויים שבה אינם ציוויים אלא אם יזריק בהם חוק הכנסת כוח של כפייה" (שם, בעמ' 137). כך לא נעשה בעניננו".

כך גם באשר לסמכויות המאבטחים, נקבע כי:

"מאבטחי בית החולים לא מוסמכים לבדוק קיומו של מזון בכליהם של באי בית החולים (או ברכביהם) כדי להגשים אי אלו הוראות מתחום הסדרת הכשרות של מטבח בית החולים. הם אף אינם מוסמכים להגביל את תנועתם החופשית של מבקרים בבית החולים מחמת החזקת מזון לשם תכלית זו וכך גם הם אינם מוסמכים לתפוס כל דבר מזון שהיה ברשות אדם שנכנס לבית החולים"

וכי:

"אכיפת האיסור על הכנסת דברי חמץ (או מזון בכלל); ראו סעיף 1 בעמ' 13 לנוהל הרבנות) לבית החולים במהלך חג הפסח על ידי המאבטחים מנוגדת לדין" (ראו סעיפים 71-74 לפסק דינו של כבי' השופט (כתוארו אז) פוגלמן).

7. **בהתאם לקביעות אלו, התקבלו העתירות ונקבע כי בתי החולים יאפשרו הכנסת מזון (לרבות חמץ) לשטחיהם בתקופת חג הפסח תוך קביעת הסדרים מתאימים אשר יאפשרו שמירה על כשרות המזון המוגש על ידי בית החולים. יוער, כי הסעד שניתן בפסק הדין הושהה למשך עשרה חודשים על מתן לאפשר מציאת פתרון שיהלום את הקביעות שנקבעו בפסק הדין ולקבוע תיקוני חקיקה ככל שהדבר יידרש.**

לשלמות התמונה יצוין, כי בקשה לדיון נוסף שהוגשה על פסק הדין בעניין **הפורום החילוני** נדחתה על-ידי בית המשפט הנכבד (דנג"ץ 3905/20 **הרבנות הראשית לישראל נ' עמותת הפורום החילוני** (10.1.21)).

תיקון מס' 13 לחוק זכויות החולה

8. על רקע קביעות בית המשפט הנכבד בעניין **הפורום החילוני** קודם תיקון מס' 13 לחוק זכויות החולה (להלן: **תיקון מס' 13**), תוך שמנהלי בתי החולים הוסמכו במסגרתו לקבוע הוראות שיאסרו או יגבילו הכנסת חמץ לבתי החולים, לשם שמירת כשרות לפסח עבור המטופלים המאושפזים בו.

9. ביום 28.3.23 אושר תיקון מס' 13 בקריאה שניה ושלישית בכנסת וביום 29.3.23 פורסם התיקון ברשומות ונכנס לתוקף. במסגרת התיקון חוקק סעיף 9א לחוק שכותרתו "איסור או הגבלה של הכנסת חמץ לבית חולים לשם שמירת כשרות לפסח", הקובע כדלקמן:

9א. (א) מנהל בית חולים רשאי לקבוע הוראות בדבר איסור או הגבלה של הכנסת חמץ למבנה בית החולים, כולו או חלקו, הנדרשות לשם שמירת כשרות לפסח עבור המטופלים המאושפזים בו (בסעיף זה – הוראות איסור או הגבלה של הכנסת חמץ); הוראות כאמור ייקבעו לאחר שמנהל בית החולים שקל חלופות אחרות ובהתחשב בזכויות המטופלים ובצורכיהם, ובכלל זה צורכיהם הרפואיים, ורשאי הוא להתחשב בין היתר בצורכי המלווים והעובדים.

(ב) הוראות איסור או הגבלה של הכנסת חמץ יפורסמו באופן קבוע באתר האינטרנט של בית החולים, ואם אין אתר כאמור – באתר האינטרנט של משרד הבריאות, לפי מידע שיעביר אליו בית החולים, ובבית החולים יוצבו שלטים בדבר ההוראות האמורות; נוסף על כך, מנהל בית החולים רשאי להסמיק עובד של בית החולים ליידע את הבאים בשערי בית החולים בדבר ההוראות.

(ג) אין בהוראות סעיף זה כדי לגרוע מהוראות כל דין הנוגעות לכשרות מזון.

10. תיקון מס' 13 קובע כאמור סמכות שברשות, לפיה רשאי מנהל בית חולים לקבוע הוראות בדבר איסור או הגבלה של הכנסת חמץ למבנה בית החולים לשם שמירה על כשרות לפסח עבור המטופלים המאושפזים בו, וזאת לאחר שמנהל בית החולים שקל חלופות אחרות ובהתחשב בזכויות המטופלים ובצורכיהם, ובכלל זה צורכיהם הרפואיים ורשאי הוא להתחשב בין היתר בצורכי המלווים והעובדים; כי הוראות כאמור יפורסמו באופן קבוע באתר האינטרנט של בית החולים, ובהעדר אתר כאמור, באתר האינטרנט של משרד הבריאות, וכי בבית החולים יוצבו שלטים בעניינן בהתאם לאמור בסעיף 9א(ב); וכן כי מנהל בית החולים רשאי להסמיך עובד של בית החולים ליידע את הבאים בשערי בית החולים בדבר ההוראות האמורות.

מיצוי הליכים

11. כנטען בעתירה, ביום 2.4.23 שלחה העותרת מכתב למנכ"ל בית החולים לניאדו ולשר הבריאות, במסגרתו טענה כי פנו אליה מטופלים אשר הגיעו בבוקר אותו יום למתחם בית החולים לניאדו לצורך קבלת טיפול רפואי והתברר להם כי בכניסה לבית החולים הוקמה עמדה בה אנשי אבטחה עורכים חיפוש ומונעים מכל מי שמגיע להיכנס למתחם בית החולים עם מזון. במסגרת המכתב נטען כי פעולות אלו מהוות חריגה ברורה וחמורה מהסמכות שהוקנתה למנהל בית החולים בחוק.

לפיכך, התבקש כי ההפרות החמורות יתוקנו לאלתר, כי תימנע פגיעה בציבור הבאים לשערי בית החולים, כי יימנע שימוש בכל אמצעי לכפיית איסור הכנסת חמץ לבית החולים, וכי יפורסמו הבהרות לכלל העובדים והמאבטחים כי חל איסור על חיטוט ובדיקה בחפציהם הפרטיים של הבאים בשערי בית החולים ותפיסת מזון.

12. על רקע הגשת העתירה שעות אחדות לפני ערב חג הפסח, לא עלה בידי הגורמים הרלוונטיים במשרד הבריאות לאשר כי פניה כאמור אכן הומצאה למשרד וממילא לא היה סיפק בידי משרד הבריאות להשיב לפנייה במהלך 48 השעות שחלפו ממועד הפניה ועד הגשת העתירה דין.

13. בהקשר זה יודגש, כי בסמוך להשלמת חקיקת תיקון מס' 13, נערכה עבודת מטה במשרד הבריאות ובשיתוף הגורמים הרלוונטיים במשרד המשפטים, לצורך גיבוש מסמך הנחיות שיועד למנהלי בתי החולים כדי לבאר את משמעותו של תיקון מס' 13 ובהתאם את אופן יישומו. בתוך כך, הוכנה טיוטת מכתב שעתיד היה להישלח לכל מנהלי בתי החולים, המבהיר את עיקרי תיקון מס' 13 ומתייחס, בין היתר, לסמכויות המאבטחים בבתי החולים ועובדי בתי החולים. עם זאת, בימים הבודדים שחלפו מאז כניסת תיקון מס' 13 לתוקף, המכתב האמור טרם אושר על-ידי כלל הגורמים הרלוונטיים ועל כן טרם הופץ למנהלי בתי החולים. כעת, משהוגשה העתירה שבכותרת, יובאו במסגרת תגובה זו עיקרי תיקון מס' 13 והנחיות משרד הבריאות בדבר אופן יישום התיקון לחוק, וההנחיות, ברוח

האמור בתגובה זו, יופצו למנהלי בתי החולים במכתב נפרד (שיהיה רלוונטי, בשים לב לסד הזמנים הנוכחי, לחגי הפסח הבאים).

למעלה מן הצורך נציין כי ההנחיות שיועלו על הכתב נועדו להבהיר את לשון החוק שעל פני הדברים היא ברורה, וכפי שאף הודגש במסגרת הליכי החקיקה אין בהנחיות אלו כדי לגרוע מהוראות הדין הקיימות באשר לסמכויות המאבטחים המוסדרות בחקיקה הרלוונטית אליהם.

הסמכויות הקבועות בתיקון מס' 13

14. סעיף 9א(א) לחוק, כאמור לעיל, מעניק בידי מנהלי בתי חולים סמכות שברשות, לקבוע הוראות בדבר איסור או הגבלה של הכנסת חמץ למבנה בית החולים, כולו או חלקו, הנדרשות לשם שמירת כשרות לפסח עבור המטופלים המאושפזים בו (להלן: **הוראות**). הוראת סעיף זה מתנה את הפעלת הסמכות בכך שזו תופעל רק לאחר שמנהל בית החולים שקל חלופות אחרות, תוך שהתחשב בזכויות המטופלים ובצרכיהם, ובכלל זה צורכיהם הרפואיים. כמו כן הסעיף קובע כי מנהל בית החולים רשאי להתחשב בין היתר בצורכי המלווים והעובדים. הנה כי כן, תנאי להפעלת הסמכות הוא כי מנהל בית החולים שקל חלופות אחרות ומצא כי חלופות אלה לא ישיגו את התכלית של שמירת כשרות פסח עבור המטופלים המאושפזים. כמו כן, בעת שקילת הפעלת הסמכות נדרש מנהל בית החולים להתחשב בזכויותיהם וצרכיהם של כלל המאושפזים וכן רשאי להתחשב בצורכי המלווים והעובדים.

15. בדיוני ועדת הבריאות בעניין תיקון מס' 13, עסקו חברי הוועדה בגדר הסמכות המוצעת בתיקון לחוק. במסגרת כך, נאמר באשר להפעלת הסמכות על ידי מנהל בית החולים כי: "מנהלי בתי חולים יוכלו לקבוע הוראות בדבר איסור או הגבלה של הכנסת חמץ למבנה בית החולים בפסח. ההוראות יקבעו לאחר שהמנהל שקל חלופות אחרות ובהתחשב בזכויות המטופלים ובצרכיהם, ובכלל זה צרכיהם הרפואיים ...".¹

16. סעיף 9א(ב) לחוק עוסק בדרך בה בית חולים יידע בדבר ההוראות שקבע מנהלו בהתאם לסעיף 9א(א). ראשית, נקבע כי הוראות שנקבעו יפורסמו באופן קבוע הן באתר האינטרנט של בית החולים ואם אין אתר כאמור, באתר של משרד בריאות; והן בשלטים אשר יוצבו בבית החולים.

באשר ליידוע הבאים לבית החולים הובהר בדיוני הוועדה כי: "מי שיידע את באי בית החולים במדיניות שקבע המנהל באשר להכנסת חמץ לא יהיו מאבטחי בית החולים...".²

¹ ראו פרוטוקול הדיון בוועדת הבריאות מיום 20.3.23.

² ראו פרוטוקול הדיון בוועדת הבריאות מיום 14.3.23.

17. כאמור, ביום 28.3.23 הובא תיקון מס' 13 למליאת הכנסת לקריאה שניה ושלישית. בראשית הדיון, ציין יו"ר ועדת הבריאות חבר הכנסת אוריאל בוסו, כי הצעת החוק: "מציעה להסמיך כל מנהל בית חולים לקבוע, לשם שמירת כשרות לפסח עבור מטופלים המאושפזים באותו בית חולים, הוראות שאוסרות או שמגבילות הכנסת חמץ למבנה בית החולים, כולו או חלקו. הסמכת מנהל בית החולים, המכיר את ציבור המטופלים בבית החולים, עובדיו, מבנה בית החולים, סוג בית החולים ומאפייניו, יוכל לקבל החלטה מושכלת בעניין זה".³

בעניין הסמכת עובדי בית החולים הבהיר יו"ר ועדת הבריאות חבר הכנסת בוסו כדלקמן:

"הוועדה אפשרה את הסמכת בית החולים, להבדיל ממאבטח המועסק במיקור חוץ – אחד מעובדי בית החולים – והבהירה היטב כי סמכות העובד תהיה ליידע בדבר הוראות שקבע מנהל בית החולים. חברי הכנסת, לא חיפוש בתיקים, לא מגנומטרים לחיפוש חמץ, לא למנוע כניסה של מאן שהוא לבית החולים או לעכב. לא סמכות לתפיסת חמץ ולא סמכויות אכיפה כאלה ואחרות, אלא הצעת החוק נועדה להסמיך את מנהל בית החולים לקבוע את הכללים הנכונים, אחרי שהוא קובע את האיזונים, תוך שמירת הדינים. אני סמוך ובטוח שמנהלי בתי החולים יפעילו את הסמכות שניתנה להם בשום שכל ומתוך התחשבות בזכויותיהם של כל הנוגעים בדבר".⁴

18. בנוסף, באשר ליידוע באי בית החולים בדבר ההוראות, סעיף 9א(ב) קובע כי רק עובד של בית החולים יכול להיות מוסמך על ידי מנהל בית החולים ליידע את הבאים בשערי בית החולים בדבר ההוראות.

כלומר, המחוקק לא הסמיך את מנהל בית החולים להסמיך מאבטח, או כל עובד אחר, המועסק במיקור חוץ כעובד בית החולים, ליידע את באי בית החולים בדבר ההוראות שקבע מנהל בית החולים בעניין הכנסת חמץ לבית החולים. זאת ועוד, גם אם המאבטח מועסק ישירות על-ידי בית החולים יש קושי מהותי בהסמכתו כ"עובד בית החולים". זאת, לאור חשש מיצירת מצג כלפי הציבור לפיו סמכויות המופעלות על ידי המאבטח מכוח חוק סמכויות לשם שמירה על ביטחון הציבור, תשס"ה-2005 (להלן: חוק סמכויות לשם שמירה על ביטחון הציבור), או החוק להסדרת הביטחון בגופים ציבוריים, התשנ"ח-1998 (להלן: החוק להסדרת הביטחון בגופים ציבוריים), המיועדות לתכליות של שמירה על ביטחון הציבור מפני פעילות חבלנית ומפני אלימות, יופעלו בפועל לשם מניעת הכנסת חמץ לבית החולים.

³ פרוטוקול הישיבה ה-59 של הכנסת ה-25 מיום 27.3.23, בעמ' 678.

⁴ שם, בעמ' 679.

19. באשר לסמכויות שהוקנו לעובד בית החולים שהוסמך כאמור, החוק אינו מאפשר להסמיך עובד לערוך חיפוש אחר חמץ על גופו של אדם, וכן בכלי תחבורה, במטען או בטובין אחרים של באי בית החולים או השוהים בו. כמו כן, החוק אינו מאפשר להסמיך את עובד בית החולים למנוע כניסה של אדם או חמץ לבית החולים מטעמים הנוגעים לכשרות לפסח, אף אם האדם הנכנס לבית החולים פועל בניגוד להוראות שקבע המנהל בעניין הכנסת חמץ. למותר לציין, כי עובד כאמור גם אינו יכול להיות מוסמך לעשות שימוש בכוח לשם ביצוע חיפוש או מניעת כניסה מטעמים הנוגעים לשמירת כשרות לפסח. הסמכות שהוקנתה היא **אך סמכות לייצע בדבר ההוראות שקבע מנהל בית החולים.**

20. **התיקון לחוק לא שינה את הדין שחל על מאבטחים בבתי חולים או סמכויותיהם.** בהתאם לכך, מאבטח בית החולים שהוסמך לפי חוק סמכויות לשם שמירה על ביטחון הציבור, או לפי החוק להסדרת הביטחון בגופים ציבוריים, אינו מוסמך לערוך חיפוש אחר חמץ על גופו של אדם, וכן בכלי תחבורה, במטען או בטובין אחרים של באי בית החולים או השוהים בו, וכן אינו מוסמך למנוע כניסה של אדם או הכנסת חמץ לבית החולים מטעמים הנוגעים לכשרות לפסח. כמו כן, מאבטח אינו מוסמך לעשות שימוש בכוח לשם ביצוע חיפוש או מניעת כניסה מטעמים הנוגעים לשמירת כשרות לפסח.

יובהר, כי מאבטח אחראי מכוח הדין אך ורק על שמירה על ביטחון הציבור מפני פעילות חבלנית עוינת ומפני אלימות, ולכן **אינו מוסמך לייצע את הנבדק או כל אדם אחר בדבר ההוראות בעניין איסור הכנסת החמץ, זאת גם אם המאבטח איתר חמץ, באקראי, במסגרת הבדיקה הביטחונית.** כמו כן, יידוע של הנבדק או אדם אחר בדבר איתורו של חמץ אצלו אינו בגדר ייעודו ותפקידו של מאבטח (וראו בעניין זה את סעיפים 69-74 לפסק דינו של כב' השופט (כתוארו אז) פוגלמן בעניין **הפורום החילוני**, לעניין גדר סמכויות המאבטחים של בתי החולים).

עמדת משרד הבריאות

21. עמדת משרד הבריאות היא כי בהתאם לתיקון מס' 13 ענייננו הוא בסמכות רשות אשר הפעלתה מותנית בעמידה בתנאים הקבועים בה, וכי בכוונת המשרד להנחות את מנהלי בתי החולים בדבר המגבלות החלות בנוגע להסמכות עובדים לעניין הנחיות הנוגעות לשמירת הכשרות בבית החולים.

22. יוסבר, כי על רקע הסמיכות בין מועד כניסתו של תיקון מס' 13 לתוקף ועד להגשת העתירה, לא עלה בידי משרד הבריאות להפיץ מסמך הנחיות המאושר באופן סופי בטרם הגשת העתירה.

מכל מקום, בכוונת משרד הבריאות להפיץ את ההנחיות, ברוח האמור לעיל, לכל מנהלי בתי החולים, במסגרת מכתב נפרד (שיהיה רלוונטי, בשים לב לסד הזמנים הנוכחי, לחגי הפסח הבאים).

23. באשר לטענות העותרת בעניין המשיב 3: כידוע, המשיב 3 אינו בית חולים ממשלתי או בית חולים השייך לאחת מקופות החולים המפעילות בתי חולים בישראל; המשיב 3 הוא בית חולים עצמאי שהינו מוסד ללא כוונת רווח. מכל מקום, במסגרת תיקון מס' 13 לחוק זכויות החולה הוסמכו מנהלי בתי החולים לקבוע הוראות שיאסרו או יגבילו הכנסת חמץ לבתי החולים, לשם שמירת כשרות לפסח עבור המטופלים המאושפזים בו, מבלי שהמחוקק ערך הבחנה בין בתי חולים ממשלתיים, בבעלות קופות חולים, או עצמאיים.

24. לטענת העותרת, המשיב 3 מתעלם מהוראות הדין ופועל בניגוד להן ומשרד הבריאות עוצם את עיניו למול ההפרה האמורה. כאמור, פניית העותרת נשלחה למשרד הבריאות כ-48 שעות לפני שהוגשה העתירה דן כך שלא עלה בידי משרד הבריאות למצות את הבירור מול המשיב 3, לא עלה בידי משרד הבריאות להשיב לטענות העותר ולא עלה בידי הגורמים הרלוונטיים במשרד הבריאות לאשר כי פניה כאמור אכן הומצאה למשרד, וממילא העובדות המתוארות בעתירה ביחס למדיניות הנוהגת אצל המשיב 3 או ביחס למקרה נטען שאירע בו (ראו נספח 4 לעתירה, אשר האישה שעניינה מתואר בו, איננה צד לעתירה) – אינן מצויות בידיעת משרד הבריאות.

בכל מקרה, המשיב 3 נדרש לפעול בגדרי המגבלות המתוות בתיקון מס' 13 לחוק, שפורטו לעיל.

25. כאמור, מאחר שתיקון מס' 13 לחוק אושר בקריאה שניה ושלישית ופורסם ברשומות אך לפני ימים אחדים, ומכיוון שבינתיים הוגשה העתירה, טרם הוצא מכתב הנחיות למנהלי בתי החולים בדבר יישום התיקון. עם זאת, משהוגשה העתירה דן, הובהרה כאן עמדת משרד הבריאות באשר ליישום תיקון מס' 13 והסמכויות הקבועות בגדרו.

26. בטרם סיכום יצוין, כי על מנהל בית חולים שהחליט או יחליט בעתיד להפעיל את סמכותו בהתאם לתיקון מס' 13 ולקבוע הוראות בעניין הכנסת חמץ לבית החולים – לדאוג שתיתן הדרכה מידי שנה לקראת חג הפסח לעובדים שימנה, ככל שימנה, לפי סעיף 9א(ב) לחוק ולמאבטחים הפועלים במסגרת בתי החולים, אודות ההוראות החלות עליהם בכל הנוגע להכנסת חמץ לבתי החולים, כמפורט בתגובה זו.

סיכום

27. בנסיבות המתוארות, לעמדת משרד הבריאות דין העתירה, בכל הנוגע למשרד הבריאות, להידחות, לאור המפורט לעיל.
34. אשר לצווי הביניים המבוקשים: כאמור, צוויים אלו התבקשו כלפי המשיב 3, ולא כלפי משרד הבריאות, אולם מכל מקום, כאמור לעיל, **המשיב 3 נדרש לפעול בגדרי המגבלות המתוות בתיקון מס' 13 לחוק, בהתאם למפורט לעיל, וחזקה עליו כי כך יפעל.**
28. העובדות המפורטות בתגובה זו נתמכות בתצהיר של מנכ"ל משרד הבריאות, מר משה בר סימנטוב.

היום, י"ז ניסן תשפ"ג
08 אפריל 2023

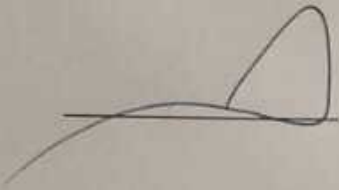

נועה רוזנברג, עו"ד
עוזרת במחלקת הבג"צים
בפרקליטות המדינה

אבי מיליקובסקי, עו"ד
ממונה על ענייני הבג"צים
בפרקליטות המדינה

תצהיר

אני הח"מ, חיים ציון לוי, מצהיר בזאת כדלקמן:

1. אני מכהן/ת בתפקיד מנהל לוגיסטיקה במשרד הבריאות.
2. תצהירי זה ניתן בתמיכה לתגובה מטעם משרד הבריאות לעתירה בבג"ץ 2765/23 (להלן: התגובה).
3. העובדות המפורטות בתגובה הן אמת למיטב ידיעתי ואמונתי.
4. זה שמי, זו חתימתי ותוכן תצהירי אמת.

אישור

אני הח"מ, חיים ציון לוי, עו"ד, מאשר/ת בזה כי ביום 3/4/23 הופיע בפני מרגבי ל.ס. קיסל, המוכר/ת לי אישית / שזיהיתיו/ה לפי ת"ז מס' 023409897, ולאחר שהזרתיו/ה כי עליו/ה לומר את האמת, שאם לא יעשה/תעשה כן יהא/תהא צפוי/ה לעונשים הקבועים בחוק, חתם/ה בפני על תצהירו/ה.

חיים ציון לוי, עו"ד
מ ר 68352

